

Sperrefrist for publisering:
10. desember 2018
kl. 13.00.

THE
NOBEL
PEACE
PRIZE

Nobelforedrag

av

Nobelpristakeren for 2018
Nadia Murad

Oslo, 10. desember 2018.

Copyright © The Nobel Foundation, Stockholm, 2018.

General permission is granted for the publication in newspapers in any language.
Publication in periodicals or books, or in digital or electronic forms, otherwise than in summary,
Requires the consent of the Foundation. On all publications in full or in major parts the
above underlined copyright notice must be applied.

Deres Majesteter, Deres Kongelige Høyheter, Eksellenser, ærede medlemmer av komitéen, mine damer og herrer, ta i mot mine hjerteligste hilsener.

Jeg vil gjerne takke Nobelkomitéen for å ha vist meg denne æren. Det er en stor ære å ha blitt tildelt denne verdifulle prisen sammen med min venn, Dr Denis Mukwege, som har arbeidet utrettelig for å hjelpe ofre for seksualisert vold og gi stemme til de kvinnene som har vært utsatt for vold.

Jeg vil gjerne tale til dere fra dypet av mitt hjerte og dele historien om hvordan mitt liv og livet til hele det jesidiske folk har endret retning på grunn av dette folkemordet, og hvordan IS har forsøkt å utrydde en samfunnsgruppe i Irak ved å ta kvinner til fange, drepe menn og ødelegge pilgrimstedene og gudshusene våre.

I dag er en spesiell dag for meg. Det er dagen hvor det gode har seiret over det onde, dagen hvor menneskeheten har beseiret terrorismen, dagen hvor barn og kvinner som har vært offer for forfølgelse har seiret over gjerningsmennene for disse forbrytelsene.

Jeg håper at dagen i dag markerer starten på en ny æra – hvor fred er det aller viktigste, og hvor verden i fellesskap kan begynne å utarbeide et nytt veikart for å beskytte kvinner, barn og minoriteter mot forfølgelse, spesielt ofre for seksuell vold.

I oppveksten var jeg en landsbyjente i Kojo, sør for Sinjar-regionen. Jeg visste ikke noe om Nobels fredspris. Jeg visste ingenting om konfliktene og drapene som skjedde rundt om i verden hver eneste dag. Jeg visste ikke at mennesker kunne begå slike grufulle forbrytelser mot hverandre.

Som ung jente drømte jeg om å fullføre videregående skole. Drømmen min var å ha en skjønnhetssalong i landsbyen vår og bo i nærheten av familien min i Sinjar. Men denne drømmen ble til et mareritt. Uventede ting skjedde. Det fant sted et folkemord. Det førte til at jeg mistet min mor, seks av mine brødre og mine brødres barn. Hver eneste jesidi-familie har en lignende historie, den ene mer grusom enn den andre, på grunn av dette folkemordet.

Ja, livene våre endret seg fra en dag til den neste på en måte som er nesten umulig å forstå. Hver eneste jesidi-familie har familiemedlemmer som ble skilt fra hverandre. Det sosiale nettverket i et fredelig samfunn er revet i stykker, et helt samfunn som holdt fredens og toleransens fane høyt har blitt brennstoff for en formålsløs krig.

Gjennom historien vår har vi vært utsatt for mange folkemord på grunn av vår tro og religion. Som følge av disse folkemordene er det bare noen få jesidier igjen i Tyrkia. I Syria var det rundt 80 000 jesidiere, i dag er det bare 5 000 igjen. I Irak lider jesidiene samme skjebne, antallet jesidier synker kraftig. IS vil nå sitt mål om å utrydde denne religionen med mindre jesidiene får den nødvendige beskyttelsen. Dette gjelder også for andre minoriteter i Irak og Syria.

Etter at regjeringene i Irak og Kurdistan ikke maktet å beskytte oss, klarte heller ikke det internasjonale samfunnet å redde oss fra IS eller å hindre folkemordet mot oss, og sto bare stille og bivånet utraderingen av et helt samfunn. Hjemmene våre, familiene våre, tradisjonene våre, folket vårt, drømmene våre – alt ble ødelagt.

Etter folkemordet fikk vi internasjonal og lokal sympati, og mange land anerkjente dette folkemordet, men folkemordet stoppet ikke. Trusselen om utslettelse er fortsatt til stede.

Den vanskelige situasjonen til jesidiene i IS' fengsler har ikke endret seg. De har ikke kunnet forlate leirene, ingen ting av det IS ødela er gjenoppbygget. Hittil har ingen av gjerningsmennene bak forbrytelsene som førte til dette folkemordet blitt rettsforfulgt. Jeg søker ikke mer sympati, jeg vil omsette disse følelsene til handling i praksis.

Hvis det internasjonale samfunnet mener alvor med å bistå ofrene for dette folkemordet, og hvis vi ønsker at jesidiene skal kunne forlate flyktningeleirene for internt fordrevne og reise tilbake til sine egne områder og gi dem tilliten tilbake, bør det internasjonale samfunnet gi dem internasjonal beskyttelse under tilsyn av De forente nasjoner (FN). Uten slik internasjonal beskyttelse finnes det ingen garanti for at vi ikke vil bli utsatt for nye folkemord fra andre terroristgrupper. Det internasjonale samfunnet må forplikte seg til å gi asyl og immigrasjonsmuligheter for dem som har vært ofre for dette folkemordet.

I dag er det en spesiell dag for alle irakere, ikke bare fordi jeg er den første iraker som vinner Nobels fredspris. Dette er også dagen hvor vi feirer frigjørelsen av irakisk territorium fra terrororganisasjonen IS. Irakerne har kjempet en lang kamp på vegne av verden mot denne ekstremistiske terrororganisasjonen. Irakere fra nord til sør forente sine styrker og har kjempet en lang kamp på vegne av verden mot denne ekstremistorganisasjonen.

Dette samholdet ga oss styrke. Vi må også forene vår innsats for å etterforske forbrytelsene deres og straffeforfølge dem som tok i mot, hjalp og sluttet seg til IS for å kontrollere store områder i Irak. Det bør ikke være plass for terrorisme og ekstremistiske idéer i Irak etter IS; vi må sammen gjenoppbygge landet; vi må sammen bidra for å skape sikkerhet, stabilitet og velstand til fordel for alle irakere.

Vi må hver dag huske hvordan terroristorganisasjonen IS og de som deler dens tankegods, angrep jesidiene med en brutalitet uten sidestykke i 2014 med det formål å utrydde en av de opprinnelige samfunnsgruppene i det irakiske samfunnet. De begikk dette folkemordet ene og alene fordi vi er jesidier med en annen tro og andre skikker, og fordi vi er motstandere av å drepe hverandre og holde folk i fangenskap eller slaveri.

I det 21. århundre, i globaliseringens og menneskerettighetenes tidsalder, ble over 6 500 jesidiske barn og kvinner tatt til fange og ble solgt, kjøpt og seksuelt og psykisk misbrukt. Til tross for daglige appeller siden 2014, er fortsatt skjebnen til over 3 000 barn og kvinner i hendene på IS ukjent. Unge jenter i sin beste alder blir solgt, kjøpt, holdt fanget og voldtatt hver eneste dag. Det er ufattelig at samvittigheten til lederne i 195 land rundt om i verden ikke mobiliseres for å frigjøre disse jentene. Hva ville skjedd hvis det var snakk om en kommersiell avtale, et oljefelt eller en våpenforsendelse? Sannsynligvis ville enhver bestrebelse for å frigjøre dem vært forsøkt.

Hver eneste dag hører jeg tragiske historier. Hundretusener og til og med millioner av barn og kvinner rundt om i verden lider under forfølgelse og vold. Hver eneste dag hører jeg skrikene fra barn i Syria, Irak og Jemen. Hver eneste dag ser vi hundrevis av kvinner og barn i Afrika og andre land ende opp som mordprosjekter og brennstoff for krig, uten at noen kommer dem til unnsetning eller stiller dem som begår disse forbrytelsene til ansvar.

I nesten fire år har jeg reist rundt i verden for å fortelle min historie og historien til mitt samfunn og andre sårbare samfunn uten at vi har oppnådd rettferdighet. Gjerningsmennene for seksuell vold mot jesidi-kvinner og andre kvinner og jenter er fortsatt ikke straffeforfulgt for sine forbrytelser. Hvis ikke rettferdigheten skjer fyllest, vil både vi og andre sårbare samfunnsgrupper bli utsatt for nye folkemord. Rettferdighet er den eneste veien til fred og sameksistens mellom ulike samfunnsgrupper i Irak. Hvis vi ikke ønsker å oppleve nye tilfeller av voldtekt mot kvinner og at kvinner skal tas til fange, må vi holde dem som bruker seksuell vold som våpen for å begå forbrytelser mot kvinner og jenter ansvarlige.

Tusen takk for denne æren, men det er fortsatt et faktum at den eneste prisen i verden som kan gjenopprette verdigheten vår er rettferdighet og straffeforfølgning av forbryterne. Det finnes ingen belønning som kan kompensere for vårt folk og våre kjære som ble drept ene og alene fordi de var jesidier. Den eneste prisen som kan gjenopprette et normalt liv mellom vårt folk og våre venner er rettferdighet og beskyttelse for resten av dette samfunnet.

I disse dager feirer vi 70-årsjubileet for menneskerettighetserklæringen, som har som mål å forhindre folkemord og krever at gjerningsmennene skal straffeforfølges. Min samfunnsgruppe har vært utsatt for folkemord i over fire år. Det internasjonale samfunnet gjorde ingenting for å motvirke eller stanse det. Det har ikke stilt gjerningsmennene til ansvar. Andre sårbare samfunnsgrupper har vært utsatt for etnisk rensing, rasisme og identitetsendring rett foran øynene på det internasjonale samfunnet.

Beskyttelsen av jesidiene og alle sårbare samfunnsgrupper rundt om i verden er ansvaret til det internasjonale samfunnet og til internasjonale institusjoner som skal forsvare menneskerettigheter, beskytte minoriteter, beskytte kvinners og barns rettigheter, spesielt i områder med konflikter og innbyrdes kriger.

Jeg hadde det privilegium å delta på fredskonferansen i Paris. Denne konferansen feiret 100-årsjubileet for avslutningen på første verdenskrig. Men hvor mange folkemord og kriger har det ikke vært siden første verdenskrig ble avsluttet? Det finnes utallige krigsofre, spesielt ofre for internkriger. Verden har fordømt disse krigene og anerkjent disse folkemordene. Men verden har ikke maktet å få slutt på krigshandlinger og hindre at det begås nye.

Det er riktig at det er utallige konflikter og problemer rundt om i verden, men det pågår også mange initiativer for å støtte ofrene og det gjøres en stor innsats for å rettsforfølge de ansvarlige.

For uten initiativet til regjeringen i delstaten Baden-Württemberg og hr. Kretschmann og deres hjelp, ville jeg ikke kunnet nyte godt av friheten i dag, fordømme forbrytelsene til IS og fortelle sannheten om lidelsene til jesidi-folket. Jeg mener at alle ofre fortjener en trygg havn mens de venter på å oppnå rettferdighet.

Utdanning spiller en viktig rolle i utviklingen av siviliserte samfunn som tror på toleranse og fred. Derfor må vi investere i våre barn, fordi barn er som blanke ark og

kan læres opp til toleranse og sameksistens i stedet for hat og sekterisme. Kvinner må også være sentrale i arbeidet med å løse mange problemer og må involveres i å bygge varig fred mellom samfunn. Med kvinners stemme og deltakelse kan vi gjennomføre grunnleggende endringer i våre samfunn.

Jeg er stolt av jesidiene, for deres styrke og tålmodighet. Vårt samfunn har vært angrepet mange ganger og vår eksistens har vært truet, men like fullt fortsetter vi å kjempe for vår rett til å eksistere. Jesidi-samfunnet står for fred og toleranse, og må ses på som et eksempel for resten av verden.

Jeg vil gjerne benytte denne anledningen til å takke alle som har forsvart og formidlet mitt budskap siden første dag, spesielt teamet mitt som har stått ved min side dag ut og dag inn. Jeg takker alle regjeringene som har anerkjent folkemordet mot jesidiene og regjeringene som har gitt støtte til sårbare samfunnsgrupper. Takk til Canada og Australia for at dere har tatt imot ofre etter folkemordet mot jesidiene. Jeg takker Storbritannia for deres bistand og initiativ til å etablere et internasjonalt team som skal etterforske forbrytelsene til IS. Jeg takker Frankrike og president Macron for deres humanitære støtte til vår sak. Jeg vil også rette en takk til folk i irakisk Kurdistan for all den støtten de har gitt til internt fordrevne mennesker de siste fire årene. Jeg takker Emiren av Kuwait og den norske regjeringen for å arrangere konferansen om gjenoppbygging av Irak. Jeg takker min venn Amal Clooney og hennes team for deres store innsats for å stille IS til ansvar. Jeg takker Hellas for deres ubegrensede støtte til flyktninger.

La oss stå sammen og kjempe mot urettferdighet og undertrykkelse; La oss sammen heve våre stemmer og si: Nei til vold, ja til fred, nei til slaveri, ja til likestilling og til menneskerettigheter for alle.

Nei til utnyttelse av kvinner og barn, ja til å gi dem et anstendig og uavhengig liv, nei til straffrihet for forbrytere, ja til å stille forbrytere til ansvar og oppnå rettferdighet.

Takk for all gjestfrihet og vennlig oppmerksomhet. Måtte dere alle få et liv i varig fred.